

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Eesti kodakondsusse opteerumise viis lõpule ümberasumine Eesti Vabariiki

Eesti kodakondsusse opteerumise viis lõpule ümberasumine Eesti Vabariiki

2. märts 2018

Riigikohtu halduskolleegium sedastas tänases otsuses, et Tartu rahu järel Venemaal Eesti kodakondsusse opteerunute järeltulijad ei ole Eesti kodanikud, kui opteerumisele ei järgnenud iseseisvasse Eestisse elama asumine. Samal seisukohal olid Tallinna Halduskohus ja Tallinna Ringkonnakohus.

Halduskolleegium lahendas vaidlust, kus kaebaja taotles Politsei- ja Piirivalveametilt (PPA) Eesti kodaniku isikutunnistuse ja passi väljastamist, väites, et kuna tema vanaisa opteerus 1920. aastal Tartu rahulepingu artikli IV alusel Eesti kodakondsusse, on tema ema sünnijärgne Eesti kodanik ning seeläbi on seda ka tema. PPA ja kohtud selle käsitlusega ei nõustunud, tuues välja, et kaebaja vanaisa ei täitnud Tartu rahulepingus sätestatud tingimust Venemaalt lahkumiseks.

1920. aasta Tartu rahulepingu eesmärk ei saanud olla Eesti kodanikkonna loomine välisriiki: see oleks erinenud tolelaegsest rahvusvahelisest praktikast ning teinud võimatuks Maanõukogu määrusega "Eesti demokraatlise Vabariigi kodakondsuse kohta" ja hilisemate Eesti seadustega sätestatud topeltkodakondsuse keelu kontrollimise, seisab kolleegiumi otsuses.

Aega Venemaalt Eestisse ümberasumiseks andis Tartu rahulepingu artikkel IV opteerunud eestlastele ühe aasta. Kui Eestisse saabumist takistasid objektiivsed asjaolud Venemaal, aktsepteeris Eesti riik mõnikord ka hiljem saabunud. Seega oli määrav inimeste tahe määratleda end ainult Eesti kodanikena, kes elavad Eestis. Seda kaebaja vanaisa ning paljud teised Eesti kodakondsusesse opteerunud, kuid samas N. Liidu kodanikena väljaspool Eesti Vabariigi territooriumi elanud inimesed, ei teinud.

Optandile kodakondsusse vastuvõtmise tunnistuse andmine ei tähendanud kodakondsuse omandamist, vaid selle omandas ta Eestisse saabumisel. Okupeeritud Eestisse saabumisega optant kodakondsuse omandamist lõpule viia ei saanud, sest Eesti võimudel polnud faktiliselt võimalik selliseid ümberasumisi aktsepteerida.

Kaebaja ei saanud ema kaudu Eesti kodakondsust omandada ka seepärast, et optantidele antud kodakondsusse vastuvõtmise tunnistusele märgiti nimeliselt kõik isikud (sh lapsed), kelle suhtes see tunnistus kehtis. 1925. aastal sündinud kaebaja ema, kes saabus Eestisse 1940-ndatel aastatel, kodakondsusse vastuvõtmise tunnistuses ei nimetatud.

Tänane Riigikohtu otsus ei puuduta siiski isikuid, kelle PPA on juba varasemalt sellel alusel Eesti kodanikeks lugenud.

Lisainformatsioon

Liis Ehrminger

Riigikohtu kommunikatsioonispetsialist

Tel 730 9025, e-kiri liis [dot] ehrminger@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/eesti-kodakondsusse-opteerumise-viis-lopule-umberasumine-eesti-vabariiki>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=3-16-1810/35>